

Til: Justis- og beredskapsdepartementet

Lillestrøm, 01. mars 2022

Høringsuttalelse - forslag til midlertidig hjemmel for pålegg om undersøkelse og tvangstesting for covid-19 i utlendingsloven og ny midlertidig lov om tilpasninger i regelverket om internasjonalt rettslig samarbeid som følge av utbruddet av covid-19.

Foreningen For Fritt Vaksinevalg er en ideell medlemsforening som ble etablert i 2015. Vi er tilknyttet den internasjonale paraplyorganisasjonen [European Forum for Vaccine Vigilance](#) som består av medlemsorganisasjoner fra 25 europeiske land med til sammen over 100.000 medlemmer som har som formål å arbeide for et fritt vaksinevalg for alle borgere i Europa.

[Foreningen for Fritt Vaksinevalg](#) er en menneskerettsorganisasjon som ser på som vår viktigste oppgave å forhindre at det blir innført indirekte eller direkte tvangsvaksinering i Norge. Vårt formål er å fremme og forsvare individets rett til et fritt vaksinevalg på vegne av seg selv og sine barn i samsvar med prinsippene i en demokratisk rettsstat. Råderetten over eget legeme må forbli hos individet selv. Dette angår oss alle og handler om grunnleggende menneskerettigheter.

Innledning: Høringen gjelder et forslag til endringer om at personer som skal uttransporteres til fremmed stat etter utlendingsloven, utleveringsloven eller arrestordreloven kan pålegges en undersøkelse for å avdekke om de er smittet med covid-19 eller tvangstestes i den forbindelse, dersom dette er nødvendig for å gjennomføre uttransporteringen. Det mest inngripende forslaget i høringsnotatet knytter seg til en midlertidig hjemmel i utlendingsloven for å pålegge undersøkelse og testing for covid-19, i ytterste konsekvens gjennomføring av testing med tvang. Høringsnotatet gir også anvisning på at politiet skal kunne innhente resultatet av undersøkelsen, jf. utkastet til ny § 103 a femte ledd i utlendingsloven. Etter denne bestemmelsen vil politiet uten hinder av taushetsplikt også kunne utlevere opplysninger om resultatet til fremmede stater og private aktører så langt det er nødvendig for iverksettelse av utsendingsvedtak.

Høringsforslaget, som gir hjemmel for undersøkelse og testing for covid-19 med tvang, reiser prinsipielle problemstillinger relatert til menneskerettigheter og grensen for inngrep i enkeltpersoners fysiske integritet. Man ser at tap av retten til å bestemme over egen kropp vil kunne gjennomføres når det kommer til smittsomme sykdommer og tvang når det kommer til vaksinering. Her gjelder det medisinske og fysiske inngrep overfor et individ og i hvilken grad individet skal kunne ha et samtykke. Vi mener individets rett til å bestemme over egen kropp er sentralt, derfor vil et stadig større aksept for tvang fra myndighetenes side raskt få en svært uheldig utvikling.

**Tvang når det gjelder medisinske inngrep skal kun gjennomføres når det er absolutt nødvendig.
Helsepersonelloven § 12 regulerer de tilfeller hvor leger og annet helsepersonell etter anmodning skal bistå politiet.**

«Tvang og makt kan bare brukes når det er faglig og etisk forsvarlig.»
(Helse- og omsorgstjenestelovens §9-5)

Tvangstesting av utlendinger er ikke omfattet i helsepersonelloven, og det er ikke lagt opp til noen endringer av denne loven i høringen. Man må også spørre seg om tiltaket med tvangstesting er forholdsmessig gitt sykdommens nå begrensede alvorlighet og også muligheten for å illegge karantene før utsendelse ved manglende samtykke til testing. Det er dårlig belyst hvilke negative følger tvangstesting utført av behandlende helsepersonell kan ha for tilliten til helsetjenesten.

Legen skal bygge sin gjerning på respekt for grunnleggende menneskerettigheter, og på sannhet og rettferdighet i forholdet til pasient og samfunn. §2 Legen skal ivareta den enkelte patients interesse og integritet. Pasienten skal behandles med omsorg og respekt. Samarbeidet med pasienten bør baseres på gjensidig tillit og skal, der det er mulig, bygge på informert samtykke.

Med bakgrunn i disse bestemmelsene vil vi understreke at det er grunnleggende legeetisk problem når leger brukes i kontrollfunksjoner for politiet, slik det foreslås nå.

I Norge er hovedregelen at all helsehjelp skal være frivillig, det gjelder all testing, medisiner og inkludert vaksiner. Inngrep som fratar enkeltmenneskets rett til selvbestemmelse er noe som må unngås i størst mulig grad. Alle inngrep uten samtykke er et betydelig inngrep i personens integritet, men i visse situasjoner så vil man måtte gripe til tvang for å beskytte personer som utgjør en fare for seg selv og andre. Tvang skal kun benyttes når det er helt nødvendig og som en siste utvei når frivillige tiltak har blitt forsøkt.

Foreningen for Fritt Vaksinevalg mener lovforslaget går i feil retning og kan ha utglidende effekt på bruk av tvang ellers i samfunnet. Vi er derfor sterkt i mot dette forslaget da det helt klart bryter med menneskerettighetene og grunnleggende prinsipper i vår helselovgivning. Lovforslaget blir desto mer problematisk når vi vet at testemodene er til tider svært upålitelige og blir gjennomført på en måte som bryter med alle faglige metodekrav noe bl.a WHO og CDC nå erkjenner.